

Andorra, el nostre país

Quan lluny estem de la nostra constitució?

Reflexions per a totes les formacions polítiques que optin a presentar-se en les properes eleccions

Andorra esdevé un estat modern, independent, de dret, democràtic i social el 14 de mars del 1993 quan entra en vigor la primera constitució del Principat.

Fa temps que veig amb preocupació com el rumb del nostre país es va distanciant més i més del contingut de la llei marc.

Va ser en el 2008, en el marc de la celebració del 60é aniversari de la declaració universal dels drets humans, que vaig fer publica la meva apreciació sobre la distància entre el que deia la nostra constitució i la poca voluntat política de posar-la en practica desenvolupant tota la normativa que se'n derivava.

1. La teoria i la pràctica de la constitució.

Citaré aquelles situacions que per a mi són les més esbiaixades

PREÀMBUL

És ja en l'inici on es marca clarament quin tipus de país ha de ser Andorra, la seva relació amb les nacions veïnes i el seu encaix en el món, la seva singularitat i la seva implicació en les causes comunes de la humanitat aportant la seva col·laboració i el seu esforç.

“ El poble andorrà, amb plena llibertat i independència, i en exercici de la seva pròpia sobirania, conscient de la necessitat d'adequar l'estructura institucional d'Andorra a les noves circumstàncies que comporta l'evolució de l'entorn geogràfic, històric i sociocultural en que es troba situada, així com de la necessitat de regular les relacions que, dins d'aquest nou marc jurídic, hauran de tenir unes institucions que troben els seus orígens en els Pareatges,

***Convençut de la conveniència de dotar-se de tots els mecanismes que han de permetre tenir la seguretat jurídica* en l'exercici d'uns drets fonamentals de la persona** que, si bé sempre han estat presents i respectats en el tarannà de la societat andorrana, no es beneficiaven d'una regulació material concreta,**

Decidit a perseverar en la promoció de valors com la llibertat*, la justícia*, la democràcia i el progrés social*, i a mantenir i enfortir unes relacions harmòniques d'Andorra amb la resta del món, i especialment amb els països veïns, sobre la base del respecte mutu, de la convivència i de la pau,

Amb la voluntat d'aportar a totes les causes comunes de la humanitat la seva col·laboració i el seu esforç, i molt especialment quan es tracti de preservar la integritat de la Terra i de garantir per a les generacions futures un medi de vida adequat, amb el desig que el lema "virtus, unita, fortior", que ha presidit el camí pacífic d'Andorra a través de més de set-cents anys d'història, segueixi essent una divisa plenament vigent i orienti sempre les actuacions dels andorrans "

Títol I

DE LA SOBIRANIA D'ANDORRA

Art 1

2. La Constitució proclama com a principis inspiradors de l'acció de l'Estat andorrà el respecte i la promoció de la llibertat, la igualtat, la justícia, la tolerància, la defensa dels drets humans i la dignitat de la persona.

3. La sobirania resideix en el poble andorrà, que l'exerceix per mitjà de les diferents classes de participació i de les institucions que estableix aquesta Constitució.

Fa temps que la gran majoria del poble andorrà és conscient que això no és així.

Sense anar més lluny fa relativament poc en el temps uns policies espanyols van venir a Andorra i van coaccionar i amenaçar a ciutadans andorrans amb tota la impunitat.

Després vam saber que el disc dur, suposadament, amb totes les dades dels clients del banc intervingut, va ser "buidat" en les dependències de l'ambaixada espanyola (territori espanyol) sense els necessaris controls policials i judicials.

La qual cosa evidencia un atac frontal a la nostra sobirania.

El govern no va en cap moment protestar, davant del Govern espanyol, d'aquesta acció que ha tingut desastroses conseqüències per a tots.

El govern ni tan sols ha dut accions legals i/o diplomàtiques contra aquesta gent que va pertorbar perillosament el curs de la nostra pròpia història.

Art 2

1. La llengua oficial de l'Estat és el Català

Fem de la nostra llengua l'ús principal en front altres llengües que cada vegada més s'utilitzen fins i tot entre els funcionaris estant de servei.

Art 3

2.-La Constitució garanteix els principis de legalitat, de jerarquia, de publicitat de les normes jurídiques, de no retroactivitat de les disposicions restrictives de drets individuals o que comportin un efecte o estableixin una sanció desfavorable, de seguretat jurídica, de responsabilitat dels poders públics i d'interdicció de tota arbitrarietat.

A títol d'exemple citaré dos:

Llei 8/2015, del 2 d'abril, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries?

Que el Consell General va aprovar de manera urgent per raons d'Estat.

Encara que sense ser juristes es pot albirar que hi ha articles que són retroactius, diversos experts juristes van explicar el perquè ho eren i un d'ells fins i tot a petició de l'IDHA va fer un informe que es varem fer públic.

07-12-2015 Conveni entre l'Espanya i Andorra per evitar la doble imposició i prevenir l'evasió fiscal

CONVENIO ENTRE EL REINO DE ESPAÑA Y EL PRINCIPADO DE ANDORRA PARA EVITAR LA DOBLE IMPOSICIÓN EN MATERIA DE IMPUESTOS SOBRE LA RENTA Y PREVENIR LA EVASIÓN FISCAL

En el qual diu, al final d'aquest, el següent:

*“Sin perjuicio de la entrada en vigor del Convenio, las solicitudes de información se podrán realizar en relación con aquellos ejercicios respecto de los que se hubiera podido solicitar información al amparo del Acuerdo entre el Principado de Andorra y el Reino de España para el intercambio de información en materia fiscal firmado el **14 de enero de 2010.**”*

Títol II DELS DRETS I LLIBERTATS

Art 6

1.-Els poders públics han de crear les condicions per tal que la igualtat i la llibertat dels individus siguin reals i efectives.

Finalment, tenim la llei per a la igualtat de tracte i la no-discriminació a on es fa referència a un observatori de la igualtat integrat dins del ministeri d'afers socials.

Els observatoris haurien de ser independents dels organismes del govern per tal de garantir la seva independència política.

Col·laborar amb l'administració pública, evidentment, però des d'una vessant independent i no subjecte als interessos de cap partit sinó als interessos de la ciutadania i de la defensa del seus drets.

Capítol II. De la nacionalitat andorrana

Art 7

2.-L'adquisició o el manteniment d'una nacionalitat diferent de l'andorrana implicarà la pèrdua d'aquesta en els termes i terminis fixats per la llei.

Actualment ja una forta demanda de la ciutadania per gaudir de la doble nacionalitat per diversos motius,

Alguns ciutadans no volen perdre la seva nacionalitat d'origen però també els hi agradaria gaudir de l'andorrana donat que es senten també del país on han viscut durant tota una vida. Estaríem parlant per exemple de persones franceses, portugueses, etc. que si renunciem a la seva nacionalitat no la poden recuperar o bé s'ha de poder justificar molt bé.

Els ciutadans espanyols, en canvi, se'ls hi diu des de l'ambaixada espanyola que si renunciem, poden demanar la andorrana i que quan la tinguin, els hi tornaran a donar el passaport espanyol.

Seriós no ho és i respectuós amb el nostre país tampoc

Tractat

de bon veïnatge, d'amistat i de cooperació entre el Principat d'Andorra, la República Francesa i el Regne d'Espanya

"Article 4 - La República francesa i el Regne d'Espanya, d'una banda, i el Principat d'Andorra, de l'altra, es comprometen a vetllar pel respecte mutu dels seus interessos fonamentals respectivament i a cooperar per resoldre les dificultats que podrien sorgir en aquestes qüestions."

Val la pena de que qüestions com aquesta es resolguin d'una vegada per totes valorant totes les possibilitats.

Art 8

1.-La Constitució reconeix el dret a la vida i la protegeix plenament en les seves diferents fases.

La interpretació que s'ha fet fins ara d'aquesta frase és concloure que l'avortament ha de ser penalitzat sense dret a discutir cap mena d'altra conclusió.

De poc ha servit fins ara que el comissari dels drets humans del Consell d'Europa digues en el seu últim informe que:

"La interpretació que es fa del dret a la vida en la Constitució és una limitació al dret de les dones en matèria de salut sexual i reproductiva i aquests són també drets humans."

I recomana la despenalització de l'avortament

Igual que els comitès de Nacions Unides:

El comitè per a l'eliminació de la discriminació contra la dona (CEDAW)
Des del 2001 i reiterat en el 2013 i 2017

En data de l'octubre dels 2013

a) De dépénaliser l'avortement et de permettre l'accès à l'avortement légal dans les cas de menace pour la vie ou la santé de la femme enceinte, de viol, d'inceste et de malformation fœtale;

En data de l'abril del 2017

*With regards to the recommendation made in paragraph 32 of the concluding observations “to decriminalize abortion and provide access to legal abortion in cases of threats to the life or health of the pregnant woman, rape, incest and severe foetal impairment “: **The State party indicated that it has not taken any measures to implement this recommendation, that it has rejected recommendations in the Universal Periodic Review of March 2015 to decriminalize abortion under certain circumstances and that it has no intention to modify the Constitution in its article 8.1 on the right to life.***

*The Committee regrets the refusal of the State party to implement the recommendation to decriminalize abortion and provide access to legal abortion in cases of threats to the life or health of the pregnant women, rape, incest and severe foetal impairment. The Committee considers that the recommendation **has not been implemented.***

El comitè dels drets dels nens (CRC)

El desembre del 2012

41. Le Comité s'inquiète du caractère répressif de la loi sur l'avortement, qui pourrait amener des adolescentes à rechercher d'autres solutions dans les pays voisins. Il regrette en outre de ne pas avoir trouvé dans le rapport de l'État partie des informations sur la santé des adolescents, notamment en matière de sexualité et de procréation.

42. Le Comité recommande à l'État partie de réexaminer les dispositions du Code pénal concernant l'avortement en vue de dépénaliser cette pratique dans des cas précis, par exemple lorsque la grossesse résulte d'un viol, en vue de garantir l'intérêt supérieur des adolescentes enceintes. Renvoyant à son Observation générale n° 4 (2003), le Comité engage en outre l'État partie à accroître les possibilités d'accès à des services de santé confidentiels et adaptés aux jeunes dans l'ensemble du pays, à

développer les services de contraception, y compris dans tous les établissements d'enseignement, et à promouvoir l'éducation sexuelle auprès des adolescents des deux sexes, en insistant sur la prévention des grossesses précoces et des maladies sexuellement transmissibles.

Aquí tenim doncs com la dona està sotmesa a haver d'avortar fora d'Andorra perquè no té la llibertat de decidir ni tan sols quan estigui en perill la seva salut.

Són moltes les ocasions en què s'han fet moviments populars per tal de demanar la despenalització de l'avortament i avui dia una gran majoria de dones han constituït el grup Acció Feminista que esdevindrà ben aviat una associació per tal de defensar els drets de la dona i de nou demanar el tema tabú.

Avui a Andorra no hi ha llibertat per decidir que vol la dona que té un embaràs no desitjat o desitjat però que no pot tirar endavant

Avui a Andorra es vulneren els drets reproductius i sexuals de les dones.

Art.12

Es reconeixen les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació. La llei regularà el dret de replica, el dret de rectificació i el secret professional. Queda prohibida la censura prèvia o qualsevol altre mitjà de control ideològic per part dels poders públics.

Quina llibertat de premsa?

Fa poc un periodista es queixava de per què i com li deien el què i el com havia de donar la informació.

Veiem dia a dia com algun diari, segons qui sigui el protagonista de la notícia d'un presumpte fet delictiu, donarà noms i cognoms de la persona o ni tan sols farà referència al fet.

Veiem com la veu dels partits a l'oposició sempre és inferior a la de la majoria parlamentària i no precisament perquè estiguin afònics.

Fins i tot els Reporters sense Fronteres en la seva elaboració de la classificació Mundial de la llibertat de premsa, Andorra va baixar 27 posicions.

Expliquen que la davallada és per la «falta d'independència dels mitjans de comunicació enfront dels poders econòmic, polític i religiós», a més dels «recurrents conflictes d'interès i la gran dificultat que tenen els periodistes per cobrir les activitats dels bancs d'Andorra», al que s'hi suma la «**falta de textos jurídics que protegeixin la llibertat d'informació, en especial el secret de les fonts dels periodistes**».

No hi ha ni llibertat de premsa,

Ni llibertat per dir obertament el que penses si treballes en algun mitjà de comunicació.

Ni llibertat per posicionar-te políticament si treballes en segons quin tipus de feina

Art 13

1.- La llei regularà la condició civil de les persones i les formes de matrimoni. Es reconeixen els efectes civils del matrimoni canònic.

2.- Els poders públics promouran una política de protecció de la família, element bàsic de la societat.

3.- Els cònjuges tenen els mateixos drets i obligacions. Els fills són iguals davant de la llei, amb independència de la seva filiació.

Pel que fa a la protecció de la família:

El protocol de actuació en casos d'infants en perill s'hauria de revisar i millorar.

Fa quatre anys l'IDHA va proposar al departament d'Afers social fer un comitè per tal de revisar el protocol i millorar-lo.

Em van dir que ja ho organitzarien i ens avisaríem.

Malauradament això no ha estat així.

Caldria revisar profundament la llar d'acollida per a infants, La Gavernera, centre que en reiterades ocasions ha sigut testimoni de desagradables successos com,

1.-El segrest per part del pare d'una nena tutelada per l'Estat.

En passat 7 anys i la nena continua fora del país.

2.-Nens que han tingut accés a medicaments psicòtrops sense la vigilància escaient i s'han hagut de portar a urgències.

3.-Nens que viuen la casa d'acollida com una presó

La Gavernera s'ha convertit en un calaix de sastre a on es troben barrejats nens de totes les edats i que estan allà per diferents motius, nens agressius amb altres depressius.

No crec que l'establiment compleixi la seva principal funció:

L'acollida i l'acompanyament de criatures que el que més necessiten és tendresa amor i aprendre a conviure en pau.

Cal recordar també aquí, que Andorra va signar i ratificar la Convenció pels drets dels infants.

El departament d'afers socials s'associa per regla general al benestar social i aquest, forma part de la definició del terme salut entès com a benestar físic, psíquic i social.

Per tant un departament tant important per la ciutadania com aquest ha d'estar adscrit al ministeri de la salut i unir sinergies.

Actualment pel fet d'estar adscrit al Ministeri de Justícia i Interior li dona unes connotacions que per a molts usuaris són més coercitives que d'auxili social.

Els problemes del nostre jovent amb l'addicció a les drogues i el desencís de molt d'ells ha de ser un tema prioritari.

No des de la coacció o fer veure que tot va bé sinó des de la planificació i educació.

Art 14

Es garanteix el dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge. Tothom té dret a ésser protegit per les lleis contra les intromissions il·legítimes en la seva vida privada i familiar.

En un país petit el nostre l'honor, la nostra imatge i el dret a l'intimidat es veuen trepitjats en funció de:

Ser home o dona

Ser poderós o no

La idea de respecte vers a l'altre és una utopia.

És flagrant en el cas de rivalitats polític-econòmiques on el més poderós farà el necessari per "eliminar" al seu contrincant i el més utilitzat a falta d'arguments vàlids és precisament atacar el seu honor i la seva imatge.

Sí.

Hi ha una llei que ho hauria de protegir però sovint quan es parla malament d'algú queda per sempre no així a l'inrevés i si tot ha estat una farsa, el mal ja està fet.

No tothom pot recorre a la justícia la qual cosa vol dir una despesa important per a la seva defensa, perdre molt de temps en fer gestions, esperar a tenir una sentència que no serà ràpida i menters tant, depenent del personatge, els diaris del país ompliran les primeres pàgines explicant els detalls amb noms i cognoms del que han dit o han deixat de dir sobre el personatge en qüestió.

La mala fama quedarà per sempre i en el cas que la sentència "netegi" el nom de la persona ningú se'n farà ressò.

La sentència sempre s'hauria de publicar en el mateix diari i en les mateixes condicions en què va sortir la notícia que fa escarni de o dels perjudicats.

És formació el que es necessita, hem d'educar en el respecte i la tolerància. Hem d'ensenyar ètica, legalitat, honradesa i igualtat entre uns i altres.

Art 15

Es garanteix la inviolabilitat del domicili, al qual no es pot entrar sense el consentiment del titular o sense manament judicial, excepte en el cas de delictes flagrants. Es garanteix igualment el secret de les comunicacions, llevat el cas de manament judicial motivat.

En diverses ocasions a l'Institut de Drets Humans d'Andorra ens han arribat queixes de violació del domicili sense cap meva d'ordre judicial, tan sols per motius de controlar els documents de residència.

Es garanteix igualment el secret de les comunicacions, llevat el cas de manament judicial motivat.

Fa poc

Es va presentar al Consell General un projecte de modificació del Codi Penal.

El ministre d'Interior hi feia referència dient:

"el Govern ha rebut de la Fiscalia i la Batllia una "... proposta tècnica de modificació..."

Entre altres es pretenia ampliar les escoltes telefòniques també per delictes menors.

Va tenir el rebuig del conjunt de l'oposició.

Els lliberals van lamentar que s'estava fent política des de l'estament judicial i així ho deia Jordi Gallardo:

"De la mateixa manera que des dels estaments polítics s'han de respectar les decisions judicials i ens hem de mantenir al marge, em sembla ara sorprenent que sigui el fiscal que digui com s'han de fer aquestes modificacions legislatives perquè encaixin a la seva feina diària."

Des de les files del SDP,

Victor Naudi assenyalava que:

"el fiscal s'extralimita quan més enllà de dir els canvis, presenta una proposta legislativa per escrit"

Finalment Gerard Alis del PS va dir

“no toca» que el fiscal redacti la llei”

Art 16

Es reconeixen els drets de reunió i de manifestació pacífiques amb finalitats lícites. L'exercici del dret de manifestació requereix la comunicació prèvia a l'autoritat i no pot impedir la lliure circulació de persones i béns.

El projecte de llei sobre la seguretat pública no ha vist, encara, la llum.

Regula a la baixa els drets a manifestar-se i pel líder sindical Gabriel Ubach afirma que **“En lloc d'una llei de llibertats, és una llei de coaccions”**

Pel que fa a la videovigilància Títol V de la llei de mesures de conflicte col·lectiu

L'agència de protecció de dades fa temps informava que entre els motius de les denúncies que els hi arriben destacaven, el menyscabament dels drets d'accés i la videovigilància .

Afegia que sempre ha insistit en la necessitat de regular la videovigilància, perquè és un sistema molt invasiu i s'ha de regular bé la ubicació de les càmeres i qui pot fer ús de les gravacions i com.

Art 19

Els treballadors i els empresaris tenen dret a la defensa dels seus interessos econòmics i socials. La llei regularà les condicions d'exercici d'aquest dret per garantir el funcionament dels serveis essencials de la comunitat.

Després de 25 anys d'haver aprovat la Constitució no ha sigut fins a finals del 2017 que Govern va presentar una proposició de Llei qualificada sobre les relacions laborals a on es parla del dret a la vaga, cal remarcar entre altres, el punt en què es diu:

“Queden prohibides les vagues, entre d'altres supòsits, quan tenen caràcter estrictament polític -que pretenen subvertir l'ordre constitucional i obstaculitzar el lliure desenvolupament de l'activitat legislativa, executiva o judicial- i les de solidaritat -les que es convoquen en defensa d'altres assalariats amb els que no es té cap relació laboral. Les vagues també es poden prohibir si es consideren abusives, perquè ocasionen un dany greu, intencionat i desproporcionat a l'empresa.”

Perquè no poden haver-hi vagues polítiques i/o solidàries?
Qui dictaminarà si una vaga és abusiva o no?

Els sindicats es queixen que Govern limitarà el dret de vaga en una llarga llista de serveis essencials.

La llei de les relacions laborals:

De nou tenim una llei de relacions laborals que no contempla el país que som,
Es té en comte el nombre de comerços petits amb un o dos treballadors?
El salari mínim és correcte per un país a on el preu del lloguer dels pisos fos d'una mitja de 350€ a 400€ (El lloguer hauria de representar un 30% del salari).
Aquí caldria afegir la llum, aigua, telèfon, calefacció i alimentació.

D'una banda els pisos de lloguer no són pas d'aquests preus i de l'altre els comerciants no venen com abans.

Les conseqüències

Els propietaris dels comerços tenen diverses opcions:

Apujar el preu dels productes que venen i deixar de ser competitius respecte a altres mercats.

Disminuir la qualitat dels productes que venen i deixar de ser competitius també.
Disminuir el nombre d'empleats i en molts casos veiem que el propietari no pot assumir la despesa de tan sols un empleat i prefereix està sol.

La conseqüència del comerciant és a la llarga el tancament del seu comerç.

Els treballadors

La conseqüència immediata pels treballadors, és un augment de persones assalariades abocades a treballar en empreses més grans amb unes condicions que rarament compleixen la normativa, com per exemple que els canvis d'horaris s'avisin amb una antelació de set dies naturals.

És una llei que no arreglen els problemes ni dels comerciants ni dels treballadors.
Això si, direm que tenim una nova llei de relacions laborals.

Però la nostra ciutadania continuarà patint una regressió econòmica.

Però no tot està perdut, diuen alguns.

Hi ha moltes "firmes" de fora del país que s'instal·laran allà a on els nostres comerciants han hagut de tancar per un augment abusiu del lloguer.

Això donarà feina a la gent del país, diuen altres.

I jo em pregunto, segur?

Quin comerç pot pagar lloguers tan elevats quan tots sabem que la nostra clientela estrangera ha baixat i quan fem números no ens quadren.

Ara que l'obsessió és el blanqueig de diners, com s'explica aquesta incongruència?

Quantes persones de fora vindran a treballar en aquests nous establiments?

Capítol IV. Dels drets polítics dels andorrans

Art 25

Tots els andorrans tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, amb els requisits que determinin les lleis. L'exercici de càrrecs institucionals queda reservat als andorrans.....

Bé tots sabem que això tampoc es respecta:

El 24 de gener del 2016 el PS demanava explicacions en el sí del Consell General sobre la **contractació d'una persona de nacionalitat espanyola com a cap de gabinet jurídic del govern Andorrà.**

*"SDP critica la contractació del cap del gabinet jurídic del Govern, l'exdirector general de l'advocacia general de la Generalitat valenciana. Considera que és un **menyspreu per al talent del país** i que es tracta d'una adjudicació a dit"*

Els liberals critiquen que el **director de l'INAF** sigui espanyol:

El nou director de Institut Nacional de Finances (INAF) rebrà una remuneració fixa anyal bruta de 198.000 euros repartida en 13 pagues, que suposen més de 14.000 euros al mes, que pot augmentar-se en 50.000 més amb els variables. El salari és, per tant, un 41% més alt que el de la seva antecessora.....

Art 29

Tota persona té dret al treball, a la promoció per mitjà del treball, a una remuneració que garanteixi al treballador i a la seva família una existència conforme a la dignitat humana, així com a la limitació raonable de la jornada laboral, al repòs setmanal i a les vacances pagades.

Són moltes les persones que treballen en condicions diferents de les que exigeix la nostra Constitució.

Fan més hores de les que assenyalava el reglament laboral i no ho volen denunciar,

El motiu:

Necessiten treballar i en molts casos per persones més grans de 50 anys una denúncia significa perdre la feina i no trobar-ne més perquè l'empresari donarà informes negatius.

Quan es va crear el departament de treball i el cos d'inspecció (Abans la Constitució) , Els inspectors eren els que feien visites a obres (conscienciar els treballadors de la necessitat d'utilitzar el casc i/o altres proteccions) comerços, empreses, etc.

Va haver-hi un moment que algun o alguns patrons es varen queixar de les inspeccions i multes de manera a què a poc a poc van anar minvant la feina al carrer d'aquests funcionaris.

Des de fa temps se'ns demana des de l'ONU que signem el pacte sobre els drets econòmics, socials i culturals però no hi ha res en aquest sentit, fins i tot en la visita que va fer a Andorra el secretari general de la ONU.

El Sr Ban-Ki Moon va insistir en el tema i el nostre Cap de Govern , Sr. Antoni Martí es va comprometre a ratificar el Pacte.

“Martí es compromet a ratificar el pacte sobre drets econòmics, social i culturals aquesta legislatura”

Publicat el Dimarts, 2 d'abril de 2013

***Sobre el progrés social**

Progrés social com?

Els salaris dels funcionaris són uns i els que tenen la col·lecció d'assessors estrangers del nostre govern és un altre ben diferent.

Calen els assessors estrangers?

No podrien ser nacionals del país amb titulacions i formació molt millor de la que tenen la majoria d'assessors?

Els salaris dels quals no treballen a l'administració pública

Perquè no preguntem als assalariats de quan ha estat l'augment dels que no cobren el salari mínim?

De quan ha estat l'augment mitjà del salari mig que segons ens diuen és de 2000€.

Hi ha molts treballadors que fa molts anys que el seu salari no s'ha mogut i no són salaris alts, són salaris de menys de 2000€.

No, no hi ha progrés social, ni l'atenció social és la que ens mereixem.

Art 31

És funció de l'Estat vetllar per la utilització racional del sòl i de tots els recursos naturals, amb la finalitat de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de restablir i mantenir per a les generacions futures un equilibri ecològic racional en l'atmosfera, l'aigua i la terra i de defensar la flora i la fauna autòctones.

Segur?

Hi ha hagut la contaminació de la font d'Arinsal i el nostre Govern ha hagut de gastar-se diners en anàlisis a laboratoris privats fora d'Andorra, donant a entendre que a Andorra no hi ha persones ni mitjans que puguin analitzar una contaminació ambiental.

Que se n'ha fet del laboratori de salut pública que formava part de la xarxa de laboratoris departamentals de França amb els que es feien controls de qualitat entre uns i altres per valorar el nivell de rigor a l'hora d'obtenir resultats de les anàlisis.?

Un laboratori que podia haver estat un referent en els Pirineus i analitzar mostres de poblacions transfrontereres.

Però no, quan hi ha problemes que apareixen en els diaris de fora el més senzill és que ho facin els laboratoris privats d'altres contrades.

Tan difícil és fer una previsió d'un accident de contaminació?

Tan difícil és controlar les nostres fonts, els nostres rius, els nostres estanys, el nostre més preat tresor: l'aigua?

"Prevenir les coses de tal manera, que ninguna sia nova, y repentina"

Maxima 34 Manual Digest

Art 33

Els poders públics han de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret de tothom a gaudir d'un habitatge digne.

Com?

Els lloguers dels pisos han augmentat perquè ens diuen que la recessió econòmica s'ha acabat.

Algú s'ho creu?

De ben segur que hi ha salaris molt alts però a la majoria d'assalariats, si han de pagar un lloguer, no els hi surten els números a final de mes. Fa anys que el famós ascensor social no funciona i no hi ha cap intenció d'arreglar-lo perquè en definitiva el que no estigui content que marxi.

Viure a Andorra és car:

L'alimentació és cara

Els lloguers també

El telèfon,

El dia a dia no dona per estalviar amb el sou que pugui cobrar una persona sola.

Pel que fa als joves:

Una família constituïda per una parella amb dos fills, han de treballar tots dos i mentre els nens vagin a la guarderia la seva economia serà justa per arribar a final de mes no podran gaudir de massa distraccions ni lleure.

Pel que fa a les persones jubilades:

Tampoc per ells és fàcil.

Els padrins que no arriben a fi de mes i demanen una ajuda al Govern no poden accedir a cap ajuda si viuen en un pis de propietat.

És difícil trobar rajoles i parets que siguin comestibles!!

Aquesta aberració fa massa temps que dura, els padrins que van començar a lluitar contra aquesta bajanada ja estan morts i continua la mateixa actuació.

Les dones i homes que han enviudat i tenen menys de 55 anys no més tenen dret a rebre durant cinc anys la pensió de viudetat.

Per més informació sobre com els poders públics veuen aquesta qüestió es pot visitar la pàgina d'Andorra dins de la www de Nacions Unides

QUESTIONNAIRE SUR LES POLITIQUES ET PROGRAMMES DE FINANCEMENT DU LOGEMENT DU RAPPORTEUR SPECIAL SUR LE LOGEMENT CONVENABLE EN TANT QU'ELEMENT, DANS CE CONTEXTE, DU DROIT A UN NIVEAU DE VIE SUFFISANT ET AU DROIT A LA NON DISCRIMINATION DANS CE CONTEXTE

RÉPONSE DE LA PRINCIPAUTÉ D'ANDORRE

<https://www.ohchr.org/FR/Countries/ENACARegion/Pages/ADIndex.aspx>

Recentment el raonador del ciutadà ha fet una petició perquè es facin més pisos socials.

Art 35

La llei garantirà i els poders públics defensaran els drets dels consumidors i dels usuaris.

Una de les sòcies de l'associació de consumidors i usuaris deia en un article publicat a un diari del país:

“ L'Associació de Consumidors i Usuaris, una entitat que va nèixer de la voluntat i les ganes d'uns pocs que vam creure absolutament imprescindible crear una organització per tal de defensar els drets dels consumidors i usuaris, tan nombrosos en un país quasi exclusivament centrat en el comerç i el turisme.

Els poders públics van entendre ràpidament l'interès de l'entitat i tant l'administració nacional com les locals van aportar subvencions i –després de més o menys lluita– col·laboració.

..... també he pogut veure, al llarg dels darrers cinc anys, la lluita per la supervivència quan des del Govern s'anaven posant frens a l'entitat”

L'ACU es dissoldria l'any 2011 per falta de finançament.

Han passat uns anys sense cap organisme independent de defensa dels consumidors i usuaris, finalment fa un més s'ha creat una nova associació l'AACU.

Cal esperar que puguin exercir els seus propòsits en total independència.

Fins a qui un breu recull de les incongruències entre la realitat del dia a dia de la nostra societat i alguns dels articles de la nostra constitució.

2.- Els temes que més preocupen a la nostra societat:

Crec que també és important emfatitzar sobre el malestar de la nostra societat respecte a:

*La seguretat jurídica

Són masses les persones que tenen la sensació d'inseguretat jurídica.

La justícia, les fites de les quals són la igualtat, la celeritat i l'equitat, sovint la realitat fa que estigui molt lluny d'aquesta teoria.

Són molts els que tenen temes pendents civils, penals o contenciós administratiu i passen molts anys abans no s'arriba a tenir una resolució.

Són molts que prefereixen abaixar els braços abans de haver de gastar diners amb advocats i temps moltes vegades perdut, perquè diuen que saps quan entres però no saps quan acabaràs.

El Consell General a aprovat lleis amb fortes evidències de ser anticonstitucionals a l'empara de les quals s'han creat organismes que han de vetllar per la seguretat jurídica.

Tot plegat s'està edificant un entrellat de normatives que van en contra d'aquesta mateixa seguretat jurídica que fa referència la nostra constitució.

Lleis que es copien de lleis de l'estat veí del sud la majoria de les vegades i que no s'adapten a l'esperit de la constitució, ni a la nostre manera de fer, ni de viure ni de ser.

Lleis que els batlles i jutges han d'interpretar i en certa manera fer de poder legislatiu, perquè segons la interpretació que doni i la sentència que es faci es crearà jurisprudència i per tant tot allò que no està explícit en la llei els batlles i jutges es veuran amb la necessitat de ser ells els que decideixin i no la cambra legislativa fruit de un debat parlamentari.

"No apretar als Subdits, fins al ultim Extrem, ni curar ab foch y ferro lo que pot curarse ab remeis suaus, y untures, ni tirar tant la Corda, que vinga a romprese."
Maxima 30 Manual Digest

Quan parlem de seguretat jurídica no podem obviar un tema cabdal com és el de la BPA sense dubte ha causat un abans i un després, hi ha massa gent, massa famílies que avui dia, encara, es pregunten que han fet malament.

Hi ha massa gent i massa famílies que han patit i pateixen.

Hi ha famílies que han vist el seu nom i cognoms a la premsa oblidant l'article 14 de la constitució.

Hi ha massa persones que tenen por a dir el que realment pensen per les possibles represàlies.

Els treballadors del banc van ser més d'hora o més tard acomiadats, alguns van trobar feina en altres entitats bancàries del nostre país, altres varen canviar de sector, els seus fills han estat assenyalats a l'escola amb major o menor discreció, ja se sap que a Andorra tots ens coneixem i que a l'hora de criticar alguns poden ser molt cruels.

Molts d'ells en la nova entitat a on treballen han hagut de signar el seu silenci de tot el que van haver de passar.

Les conseqüències econòmiques per a casa nostra han sigut molt negatives.

Pel que fa a persones estrangeres que tenien els seus estalvis

Es va fer una caça de bruixes a persones que tenien els seus estalvis aquí i que no eren mafiosos, ni narcotraficants o membres d'organitzacions criminals.

Aquesta gent no tornarà mai més a Andorra

Pel que fa a la gent del país

Molta gent del país es va quedar d'avui per demà sense res, algunes d'aquestes persones tenien els estalvis de tota una vida, estalvis per pagar la carrera als seus fills, etc. i la solució del Govern va ser obrir línies de crèdit pels damnificats crèdit que havien de pagar .

El comerç

La gran majoria dels nostres comerciants es queixen que tot i veure molt turisme pel carrer la gent no compra com ho feia abans.

Les seves caixes no són les d'abans, el turisme que venia ha canviat de destinació. Hi ha gent pel carrer però no compren com abans, diuen.

Molts hotelers es veuen obligats a tenir el preu de les habitacions molt per sota de la normalitat si ho comparem amb Espanya o França.

Els nostres joves

Avui la gran majoria de joves andorrans es busquen la vida fora de casa seva, no tenen cap seguretat en el seu país.

Quan van a estudiar a Espanya, es troben que amb el seu passaport andorrà no poden treballar, per exemple, en el període de pràctiques, necessitaran fer les cues que fan els emigrants que no estan dins la Unió Europea per poder-se treure un carnet d'identitat pels residents andorrans, abans però hauran de presentar un contracte de treball, difícil d'obtenir sinó tens els papers, afortunadament sempre trobaran un funcionari que els hi dirà,

A on aneu home, agafeu la nacionalitat espanyola i no tindreu cap problema, segur que la mare o el pare són espanyols no?

Doncs mira ho teniu molt més fàcil sent espanyol.

Estorats es pregunten de que serveixen els convenis trilaterals, bilaterals que Andorra signa amb els països veïns

La mediocritat és la moneda de canvi diuen.

Arribat aquí

Puc concloure que estem bastant lluny de l'esperit constitucional encara que cada 14 de mars ho celebren i les nostres autoritats es vanaglorien del gran pas cap a un Estat de ple dret.

Som molts els que pensem que cal tornar vers el camí constitucional i no pas allunyar-nos cada vegada més com ara.

Som molts els que volem un país amb governants que emprin el sentit comú, hereus d'una manera de fer d'acord amb algunes màximes del Manual Digest

“Que los que governen deuen governar solament per fer dichosos als Pobles, y per fer-los sentir, y experimentar los Efectes del seu desvetllament, y bondat, y no per sa ambició, interès y Conveniencia.”

Manual Digest

Som molts els que pensem que no hi ha seguretat jurídica ni econòmica i això va en contra de la nostra llei març.

Som molts els què volem saber les converses amb la Unió Europea i els compromisos a què hem arribat amb aquesta Europa tan allunyada dels drets humans que en teoria estan a la base.

Aquesta Europa que fins ara no ha demanat l'activació de l'article 7 del Tractat de la Unió Europea per un país com Hongria amb la seva política anta migratòria (portar a suspendre el dret a vot d'Hongria en la presa de decisions del Consell.) De moment la majoria de vots van ser en contra de Viktor Orban (tres diputats espanyols del PP van votar a favor).

Veurem, ara, si la majoria d'Estats membres decideixen també aplicar l'art 7, sembla poc probable que arribin a castigar a Budapest.

Aquesta Europa que deixa que milers de persones que escapen dels horrors de les guerres morin a la Mediterrània o acabin sent esclaus a Llibia.

Tornant a casa nostra

Som molts que davant la foscor i les mentides no admeten que hi hagi temes dels quals no se'n parli perquè hi ha raons d'Estat.

Quines són les raons d'Estat per intervenir un banc del país solvent sense donar-li temps a defensar-se de la nota del FinCem?

Molts dels que hem de votar pensem que això no és seguretat jurídica.

Per què?

Quina és realment la veritat de tot plegat?

Amb una actitud d'indiferència vers tot el que està passant no farà que la situació millori, estem tots implicats en aquest país, ens agradi o no la política.

Si no reaccionem vers les accions polítiques que s'han pres o vers les omissions polítiques que s'han donat, poc estimen aquesta terra.

No hi ha prou en queixar-nos, hem de prendre les nostres responsabilitats com poble que som.

No val ser conformistes ara, hem de participar encara que comporti riscos per a cada un de nosaltres.

El nostre país té moltes possibilitats i hem de ser valents per defensar allò que és nostre i que ens pertany.

Les lleis les hem de fer nosaltres i d'acord amb la nostra constitució.

Tenim molts bons professionals a Andorra per fer-ho.

Tenim una joventut a qui li divent un país a on puguin viure i treballar si volen i a on és sentint orgullosos de pertànyer perquè simplement les coses es fan bé. Perquè podem ser perfectament un referent per altres països més grans, més potents però a on només uns pocs viuen bé i els altres sobreviuen.

Tenim una gent gran a qui els hi devem una vellesa de la qual puguin gaudir amb una bona qualitat de vida després d'haver treballat durant anys i haver col·laborat al creixement econòmic d'Andorra.

CONCLUSIÓ

Avui

A tots els partits polítics que es presentaran a les pròximes eleccions no cal que facin elaborats programes per convèncer als ciutadans que a la fi i a la cap son més o menys iguals tots ells.

Si decidim dedicant-se a la política, haurem de garantir

El seguiment real dels principis constitucionals

Assegurar una responsabilitat cívica

Els polítics hauran d'assumir la conseqüència dels seus actes i responsabilitzar-se al mateix temps del bé comú, de la societat en el seu conjunt.

Assegurar una responsabilitat política

L'obligació de tot polític és també, rendir comptes de les seves actuacions davant les institucions a les quals serveix i en última instància davant la justícia.

Assegurar una responsabilitat econòmica

Els diners del poble s'han de gestionar de la millor manera possible i han de revertir sobre el poble per millorar la qualitat de vida del conjunt de la societat.

Haurem de tenir una llei de transparència.

Els objectius de la qual haurien de ser:

Recuperar i incrementar la confiança dels ciutadans envers la política i la gestió pública.

Facilitar i promoure el rendiment dels comptes

Garantir l'ètica dels gestors públics i dels governants

Finalment tots nosaltres hauríem de recordar a tots els nostres polítics que:

“L'ètica serà sempre la companya imprescindible per la política”

Elisa Muxella

Andorra la Vella 13 de setembre del 2018